

Maa-aineslupahakemus tilalle Viitanen, Raivala 1-11

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.04.2023 § 35
433/11.01.00.05/2023

██████████ Kovesjoelta hakee maa-aineslupaa hiekan ja soran ottamiseksi omistamaltaan tilalta Viitanen RN:o ██████████, os. Pirttijärventieltä lähtevä metsäautotie. Tilan pinta-ala on noin 5,4 ha ja lupaa haetaan 4,3 ha:n alueelle. Alueella ei ole ollut aikasemmin maa-aineslupaa. Yhteyshenkilönä toimii ██████████

Alueen kaavoitustilanne ja ympäristö

Ottoalue sijaitsee Pirttijärventieltä lähtevän metsäautotien päässä. Suunniteltu ottoalue on soramäki, jossa kasvaa hoidettu kuitupuukokoinen mäntymetsä. Aluetta ympäröivät ojitetut suot.

Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 ottoalue sijoittuu luonnon monimuotoisuuden ydinalueelle ja osittain turvetuotannon kannalta tärkeälle alueelle. Luonnon monimuotoisuuden ydinalueen merkinnällä on osoitettu maakunnallisesti merkittävät laajat, yhtenäiset ja luontoarvoiltaan maakunnallisesti edustavat luontokokonaisuudet. Alueet ovat osa maakunnan ekologista verkostoa. Merkintää koskevan kehittämissuosituksen mukaan maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista. Aluetta koskevissa suunnitelmissa ja päätöksissä tulee ottaa huomioon alueen luontoarvot.

Alueella ei ole kaupungin maankäytön suunnitelmia. Alue ei sijoitu pohjavesialueelle.

Lähimmät häiriintyvät kohteet sijaitsevat noin kilometrin etäisyydelle ottamisalueesta. Lähimpään vesistöön, Kovesjokeen on matkaa noin 350 metriä itään. Häädetkeitaan Natura-alue sijaitsee noin 0,6 km etäisyydellä pohjoisessa ja lännessä noin 0,9 km etäisyydellä. Häädetkeitaan luonnonpuisto sijaitsee lähimmillään noin 1,9 km etäisyydellä luoteeseen. Muutoin lähialueet ovat suo- ja metsäalueita.

Ottamisalueella ei ole tavattu uhanalaisia lajeja eikä se sovellu liito-oravan asuinalueeksi. Lähin teerien soidinpaikka on noin 2 km päässä Lampinevan vanhalla turpeen nostoalueella. Maakotkia on havaittu Häädetkeitaan luonnonsuojelualueella noin 3 km päässä kohteesta.

Suunnitellut ottamis- ja jälkihoitotoimet

Maa-aineslupaa haetaan hiekan ja soran ottamiseksi. Hakemuksen mukaan otettavien aineiden määrä on 190 000 m³ ja lupaa haetaan 10 vuodeksi. Otto aloitetaan puuston poistamisen jälkeen alueelle tulevan tien päätepisteestä, joka sijaitsee lähes ottamisalueen keskellä. Pintamaat, arviolta 15 000 m³, kasataan läjiin ja maisemointia suoritetaan koko ottamistoiminnan ajan työn edistyessä. Lampi tehdään lopuksi.

Pohjaveden pinnan tasoksi on esitetty tasoa +145,35, joka on saatu läheisen Kovesjoen pinnasta. Kaivu ulotetaan hakemuksen mukaan pohjaveden pinnan alapuolelle siten, että alin ottosyvyys olisi syntyvän lammen osalta +142,5 ja muutoin +147,50.

Otettava maa-aines käytetään pääosin teiden rakentamiseen ja kunnossapitoon sekä täyttöihin. Kiviaines ajetaan alueelta olemassa olevaa tiestöä pitkin ensin Pirttijärven metsäautotielle ja edelleen Koniviidantien kautta Parkanoon ja muualle käyttökohteisiin. Tiestön kantavuutta parannetaan tarpeen mukaan.

Naapuritilojen rajoista ottamisalueen reunaan jätetään 10 metrin leveä suojavyöhyke. Jälkihoitotöinä alueen luiskat loivennetaan kaltevuuteen 1:2,5 lammen osalta ja muualla loivemmaksi. Ottamistoiminnan jälkeen alue palautetaan metsätalouskäyttöön istuttamalla alueelle mäntytaimikko.

Ympäristövaikutusten osalta hakija ilmoittaa, että maa-ainesten otosta tai oton aiheuttamasta liikenteestä ei aiheudu haittaa Häädetkeitaan Natura-alueelle, vaikka liikennöinti tapahtuukin osittain Natura-alueen rajan tuntumassa. Melustakaan ei aiheudu haittaa, kun pääosa työstä tehdään talviaikana. Lammen tekemisellä parannetaan lähialueen vesitaloutta ja alueen läpi kulkevien hirvieläinten ja lintujen viihtymistä asumattomalla alueella.

Asian käsittely

Maa-aineslupahakemus jätettiin Parkanon kaupungille tammikuussa 2023. Lupahakemus kuulutettiin 23.1.-28.2.2023 välisen ajan kaupungin kotisivuilla. Rajanaapureille lähetettiin erillistiedoksianto lupahakemuksen johdosta. Hakemuksen johdosta jätettiin Koniviidan yksityistien tiehoitokunnan muistutus.

Koniviidan yksityistien tiehoitokunnan muistutuksen mukaan otettavan aineksen määrä on huomattava ja se rasittaa tietä. Tiekunta edellyttää, että toteutuneista ajomääristä annetaan tiekunnalle vuosittain ilmoitus, jonka mukaan tieyksikkömaksu tai käyttömaksu voidaan määrätä. Lisäksi Koniviidantiellä ja Laksonkyläntiellä on sillat, joiden kunto tulee huomioida. Siltojen painorajoituksia tulee noudattaa ja tiekunnalla on oikeus vaatia ajon keskeyttämistä, mikäli ylimääräistä kulutusta on havaittavissa. Myös kelirikkoaijan painorajoituksia tulee noudattaa. Luvan haltija on velvollinen korvaan tien rungolle aiheutetut vahingot ja neuvoteltava tiestä ennen toimiin ryhtymistä.

Maa-aineslupahakemuksesta pyydettiin lisäksi Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunto, joka on kokonaisuudessaan oheisaineistona.

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan ilmakuvatarkastelun perusteella alue olisi jo avattu, jolloin voi olla mahdollista, että rinteeseen on muodostunut erittäin uhanalaisen törmäpääskyn pesimäyhdyskunta. Toiminta ei lausunnon mukaan merkittävästi heikennä Häädetkeitaan Natura 2000 -alueen suojeluperusteena olevia luontoarvoja. Pintamaiden kuorintaa ei suositella 1.4.-31.7. välisenä aikana. Hakijan tulee selvittää myös muinaisjäännökset.

Hakemuksessa ei ole esitetty maa-aineksen varastointia tai tukitoiminta-alueita. Polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot sekä työkoneiden huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti.

Pohjaveden pinnan tason ja laadun tarkkailemiseksi tulee asentaa pohjavesiputki riittävän suojakerroksen varmistamiseksi. Pinnan tasoa tulee seurata neljä kertaa vuodessa ja ottaa vuosittain näyte, josta analysoidaan haju, maku, sameus, väri, pH, happi, permanganaattiluku/TOC, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, nitraatti, kloridi, kokonaiskovuus, alkaliniteetti, mineraaliöljyt ja polttoaineöljyhilivedyt.

Ottoalue tulee jälkihoitaa ympäristöministeriön oppaan mukaisesti. Noin puolen metrin paksuinen maakerros on riittävä metsän kasvulle. Luiskat tulee muotoilla kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi. Pintakerrokseen käytettävät humukset eivät saa päästä huuhtoutumaan lampeen. Lammen syvyys tulee olla vähintään 3 metriä.

Juhani Viitanen on jättänyt lausunnon ja muistutuksen johdosta vastineen 23.3.2023. Siinä esitetään Koniviidan yksityistien tiehoitokunnan muistutukseen, että hakija toimii, kuten tiehoitokunta muistutuksessaan esittää. Ajomäärät ilmoitetaan sekä siltojen ja teiden painorajoituksia noudatetaan. Vahinkojen osalta ollaan valmiita neuvottelemaan tiekunnan kanssa korvauksista.

ELY-keskuksen lausuntoon hakija toteaa, että pieneltä osalta on otettu sora-ainesta omaan käyttöön 500-1000 m³ yhteensä. Pintamaiden kuorintaa ei tehdä 1.4.-31.7. välisenä aikana. Törmäpääskyjä ei alueella ole, mutta ne huomioidaan, mikäli niitä ilmaantuu.

Alueella ei tule olemaan varsinaista varastointia eikä tukitoimintoja seulomista lukuun ottamatta. Polttoaineita ja öljytuotteita ei säilytetä alueella. Työkoneet tankataan huoltoautoissa olevista säiliöistä. Huoltotoiminnat suoritetaan pääsääntöisesti muualla kuin ottamisalueella.

Pohjaveden seuraamiseksi asennetaan havintoputki ja pohjaveden pintaa seurataan lupaehtojen mukaisesti. Laatua seurataan, jos laadussa havaitaan muutoksia.

Tarkastelu

Ympäristötarkastaja tarkasti ottotilanteen 24.2.2023. Tarkastuksen perusteella maa-ainesten ottoalue on hoidettua talousmetsää. Erityisiä luontoarvoja ei havaittu tarkastuksella.

Oheisaineistona alueen sijaintia osoittava kartta, ilmakekuva, sijainti Natura-alueeseen nähden, ote maakuntakaavasta, ottosuunnitelma sekä ELY-keskuksen lausunto.

Valmistelija: ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo, p. 044 7865 650

Esittelijä

Ympäristötarkastaja Pentti Keskitalo

Päätösehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää hyväksyä [REDACTED] maa-aineslupahakemuksen tilalle RN:o [REDACTED] ensisijaisesti seuraavin lupamääräyksiä ja muutoin hakemuksen mukaisesti.

Lupamääräykset:

1. Luvan voimassaolo ja vastuhenkilö

Lupa on voimassa 4.4.2033 asti, mihin mennessä ottotoiminta maisemointineen on viimeistään suoritettava.

Hakija on nimennyt ottotoiminnan yhteyshenkilöksi **Juhani Viitasen**, jonka velvollisuutena on valvoa, että maa-ainesten otossa ja alueen jälkihoidossa noudatetaan tämän luvan määräyksiä. Mahdollisista yhteyshenkilön vaihdoksista tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle.

2. Ottamisalueen raja- ja sallitut ottotasot ja merkinnät

Ottamistoiminta on sallittu hakemuksessa esitetyllä alueella siten, että naapuritiloihin jää vähintään 10 metrin suojavyöhyke. Suojavyöhyke tulee jättää kaiken toiminnan ulkopuolelle niin, että puusto ja muu kasvillisuus

säilyvät vyöhykkeellä. Ottamisalueen rajat on merkittävä maastoon selvästi havaittavin paaluin.

Ennen ottotoiminnan aloittamista ottoalueelle tulee asentaa pohjavesiputki, mistä tulee mitata pohjaveden taso ja lähettää se valvontaviranomaiselle. Maa-ainesten suurin sallittu ottosyvyys on lammikon ulkopuolelle jäävällä alueella +147,50, ellei pohjavesiputkesta saadun pohjaveden korkeustiedon perusteella edellytetä muuta suojakerrosta. Suojaetäisyys ylimmän havaitun pohjaveden pinnan korkeuteen tulee olla vähintään 2 metriä muualla kuin syntyvässä lammikossa. Muodostuva lampi tulee kaivaa vähintään 3 metrin syvyyiseksi, mikäli maa-aineksia otetaan pohjaveden tason alapuolelta suunnitelman mukaisesti.

Ottoalueella tulee olla korkeusmerkintä (kolmiopukki tai vastaava), mistä ottokorkeus on tarkistettavissa kaikkina aikoina.

3. Pohjavesien suojelu

Polttoaineita, muita ympäristölle vaarallisia kemikaaleja tai vaarallisia jätteitä ei saa varastoida ottamisalueella. Työkoneita ei saa säilyttää, huoltaa eikä tankata kaivualueella. Työkoneiden säilytyspaikkana voidaan käyttää ottoalueen ulkopuolista aluetta, joka on suojattu maaperän pilaantumiselta asianmukaisin suojauksin.

4. Turvallisuus ja liikennöinti

Ottoalueen jyrkät reunat on suojattava suojaköysin ja varoituskilvin. Rintasten luiskien yläpuolelle ei saa varastoida turvallisuutta heikentäviä maseja tai suuria kiviä.

Maa-ainesten kuljetuksista ja liikennöinnistä yksitysteillä tulee sopia tiehoitokuntien kanssa hakijan vastineessa esittämin tavoin.

5. Maisemointi ja jälkihoitotyöt

Ottotoiminnan päätyttyä reunat tulee luiskata vähintään kaltevuuteen 1:3 ja reunat tulee pyöristää ympäristön maastoon sopiviksi. Alueelle syntyneet kulkureitit tulee rouhia vettä läpäiseviksi.

Luiskille ja pohjalle tulee levittää varastoidut pintamaat ja rakentaa niistä riittävä kasvualusta metsän kasvulle. Alueella tulee tehdä täydennysistutuksia, mikäli metsä ei uudistu maisemoinnin jälkeen tehtävillä istutuksilla.

6. Suoritettavat tarkastukset ja valvonta

Ennen ottamistoiminnan aloittamista tämän luvan mukaisesti luvanhakijan on pyydettävä valvontaviranomaista pitämään paikalla aloitustarkastus, missä todetaan pohjavesiputken asentaminen ja pinnanmittaus, otto- ja kaivualueen merkinnät sekä mahdolliset koneiden säilytyspaikkojen rakenteet.

Vuositarkastus pidetään vuosittain ja lopputarkastus pidetään ennen lupajan päättymistä, kun maa-ainesten otto on tehty loppuun ja jälkihoitotyöt suoritettu.

Maa-ainesten ottajan on vuosittain tehtävä maa-aineslain mukainen ilmoitus otetun maa-ainesten määrästä Notto-järjestelmään tai valvontaviranomaiselle maa-ainesasetuksen 9 §:n mukaisesti.

7. Seuranta

Pohjaveden pinnan korkeuden ja laadun tarkkailemiseksi tulee asentaa ennen maa-ainesten ottoa pohjavesiputki, jonka tulee soveltua pohjaveden näytteen ottoon.

Pohjaveden pinnankorkeus tulee mitata alueen pohjavesiputkista neljännesvuosittain ja toimittaa tulokset valvontaviranomaiselle viimeistään vuoden loppuun mennessä kultakin vuodelta.

Pohjavesiputkesta tulee ottaa pohjavesinäyte, mikäli ottotoiminnasta tarkastusten tai muun tiedon perusteella valvontaviranomainen katsoo, että toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisvaaraa.

8. Vakuus

Jälkihoitotöiden vakuudeksi tulee asettaa 10 000 €:n vakuus siten, että se on voimassa niin kauan kunnes maa-ainesten otto on kokonaan suoritettu, kuitenkin vähintään vuoden lupapäätöksen voimassa olon jälkeen. Mikäli luvan ehtoja ei noudateta, Parkanon kaupungilla on oikeus teettää tarvittavat työt vakuuden turvin.

Päätöksen perustelut

Kun huomioidaan lupahakemus, saadut lausunnot, tehty tarkastus ja päätöksen lupaehdot, voidaan lupa maa-ainesten ottoon myöntää. Maa-ainesten otosta ei ennalta arvioiden aiheudu sellaista maa-ainelain 3 §:n tarkoittamaa kauniin maisemakuvan turmeltumista, erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista tai pohjavesialueen vedenlaadun vaarantumista, että lupaa ei tulisi myöntää. Maa-ainesten otto ja kuljetukset eivät heikennä merkittävästi myöskään niitä luontoarvoja, joiden perusteella Häädetkeidas kuuluu Natura 2000 -verkostoon.

Pohjaveden korkeuden ja laadun tarkkailemiseksi asennettava pohjavesiputki on tarpeen, jotta alueen pohjaveden korkeudesta saadaan luotettava kuva. Sen perusteella voidaan edellyttää riittävä suojavyöhyke, jolloin välttään aiheuttamasta vaara pohjavedelle.

Suojaetäisyys naapuritilaan edellytetään hakemuksen mukaisesti 10 metriin. (lupamääräys 2)

Lupamääräykset 3 ja 5 on annettu pohjaveden laadun turvaamiseksi pohjavesialueella. Valvonta- ja seurantamääräykset on annettu asianmukaisen valvonnan mahdollistamiseksi (lupaehdot 6 ja 7).

Liikennöinti yksityisteillä on tienpitäjän ja maa-aineluvan haltijan välinen asia, eikä ympäristölupaviranomainen voi asettaa ehtoja tienpidon osalta, ellei tie kulje maa-ainesten ottoalueella. Hakija on kuitenkin ilmoittanut ottavansa huomioon tiehoitokunnan muistutuksessa esitetyt seikat.

Pirkanmaan ELY-keskuksen lausuntoon ilmoitetaan, että pohjaveden laadun tarkkailua ei edellytetä säännöllisesti tapahtuvaksi, kun vuotuiset ottomäärät ovat vähäiset, ottoalue ei ole vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue ja seuranta on mahdollista myös muodostuvan lammikon vuoksi. Lupaviranomainen voi kuitenkin määrätä näytteenoton tarvittaessa.

Arkeologista selvitystä ei katsota tarpeelliseksi, koska lähialueellakaan ei ole tiedossa kohteita eikä soiden keskellä olevalla kumpareella ennalta arvioiden ole arkeologista merkitystä. Lähimmät tiedossa olevat arkeologiset kohteet ovat kiviroykkiöitä, jotka sijaitsevat Häädetkeitaalla 2,6 km ja Kartiskakorvessa 3,5 km etäisyydellä.

Sovellatut oikeusohjeet

Maa-ainoslaki (555/1981) 1, 3, 4, 6, 7, 10-13, 19, 20 ja 23 §:t
VNa maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 6-9 §:t
VNa kaivannaisjätteistä
Rakennus- ja ympäristölautakunta 25.8.2020 § 17

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Maa-ainosluvan tarkastusmaksuna peritään maa-ainestaksan mukaisesti 3 630,00 €.

Päätöksestä tiedottaminen

Rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksestä kuulutetaan kaupungin kotisivuilla 6.4.-11.5.2023 välisen ajan. Päätös lähetetään hakijalle, muistutuksen tekijälle ja Pirkanmaan ELY-keskukselle.

Muutoksenhaku

Päätökseen voi hakea muutosta valittamalla siitä Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Viimeinen valituspäivä on 11.5.2023.

Merkitään, että Mirja Mattila ei osallistunut asian käsittelyyn eikä päätöksentekoon. Esteellisyysperuste: hallintolaki 28.1 § 1. kohta; osallisuusjäävi.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.